

Sygn. akt I C 3226/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2024 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Ligoń-Krawczyk

Protokolant: Maksymilian Obrębski

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2024 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa R. S.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o ustalenie i zapłatę ewentualnie o ustalenie ewentualnie o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. ustala, że powód przegrał proces w 100% i pozostawia rozliczenie kosztów postępowania referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się niniejszego wyroku.

Sygn. akt **I C 3226/20**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 grudnia 2020 r. R. S., zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o:

- ustalenie nieważności umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF zawartej między powodem i pozwanym w dniu 25 sierpnia 2008 r. – roszczenie główne;
- zasądzenie, w związku z nieważnością ww. umowy, od pozwanego na rzecz powoda kwoty 16.963,92 zł oraz kwoty 12.111,50 CHF wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 listopada 2020 r. do dnia zapłaty – roszczenie główne;
- ustalenie, że umowa nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF zawarta między powodem i pozwanym w dniu 25 sierpnia 2008 r. nie wykreowała zobowiązania powoda do spełnienia na rzecz pozwanego świadczeń pieniężnych w wysokości uzależnionej od kursu franka szwajcarskiego z tytułu obowiązku zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami – roszczenie ewentualne, podnoszone w przypadku nieuwzględnienia roszczeń sformułowanych w pkt 1 i 2 powyżej;
- zasądzenie, w związku z brakiem podstaw do uzależnienia wysokości należności powoda z tytułu obowiązku zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami od kursu waluty szwajcarskiej, od pozwanego na rzecz powoda kwoty 57.611,88 zł oraz kwoty 6.618,77 CHF wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 listopada 2020 r. do dnia 26 listopada 2020 r. do dnia zapłaty – roszczenie ewentualne, podnoszone w przypadku nieuwzględnienia roszczeń sformułowanych w pkt 1 i 2 powyżej;

5. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2-krotności minimalnej stawki określonej w normach przepisanych, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia prawomocnego zakończenia sprawy do dnia zapłaty (pозew, k. 3-24).

W odpowiedzi na pozew (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu z należnymi na mocy art. 98 § 1¹ k.p.c. odsetkami, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa, według norm przepisanych (odpowiedź na pozew, k. 82-113).

Do czasu zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie (protokół rozprawy z 13 lutego 2024 r., k. 274).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. S. poszukiwał kredytu, który pozwoliłby mu na spłatę kredytów hipotecznych zaciągniętych w latach 2005-2007 w S. Bank (...), tj. refinansowanie kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...) z dnia 14 lipca 2005 r. (kwota 48.650 zł), refinansowanie kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...) z dnia 21 grudnia 2005 r. (kwota 21.150 zł), refinansowanie kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...) z dnia 5 października 2006 r. (kwota 26.000 zł), refinansowanie kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...) z dnia 18 września 2007 r. (kwota 29.000 zł), a także remont własnościowego lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w W. przy ul. (...), tj. postawienie ścian działowych, instalacje wewnętrzne, tynki wewnętrzne, osprzęt, podłogi, glazura, roboty malarskie, meble wbudowane, drzwi wewnętrzne (70.000 zł) i pokrycie opłat okołokredytowych w wysokości 5.200 zł (wniosek o udzielenie kredytu/pożyczki (...) z 30 maja 2008 r., k. 125-133; zaświadczenie o zatrudnieniu, k. 135; zeznania powoda R. S., protokół k. 181-182, nagranie 00:03:30-00:14:19).

R. S. w przeszłości trzykrotnie zaciągał kredyty hipoteczne w walucie CHF na zakup i remont nieruchomości. Udał się do doradcy (...), w celu uzyskania najlepszej oferty kredytu. R. S. interesował kredyt w walucie CHF. Był zainteresowany po jakim kursie zostanie uruchomiony kredyt. Nie porównywał kursów w innych bankach. Doradca (...) przedstawił mu wykres wahań kursu CHF, gdzie wahanie kursu było na poziomie 10-15%. W oparciu o doświadczenie z poprzednimi kredytami R. S. przyjmował, że kurs CHF jest stabilny. Zakładał, że kurs będzie zachowywał się tak, samo, a przynajmniej podobnie jak przy realizacji poprzednich kredytów. Doradca (...) poinformował, że bank dowolnie ustala kurs. R. S. zwrócił uwagę, że wypłata będzie następowała po kursie kupna, a spłata po kursie sprzedaży, a doradca wytłumaczył mu ten mechanizm. R. S. podpisał oświadczenie o zapoznaniu się z ryzykiem kursowym (zeznania powoda R. S., protokół k. 181-183, nagranie 00:03:30-00:19:58).

W dniu 15 maja 2008 r. R. S. złożył oświadczenie, że przedstawiciel (...) Banku S.A. przedstawił mu w pierwszej kolejności ofertę kredytu/pożyczki hipotecznego w polskim złotym. Po zapoznaniu się z tą ofertą zdecydował, że dokonuje wyboru oferty kredytu/pożyczki hipotecznego denominowanej w walucie obcej mając pełną świadomość ryzyka związanego z tym produktem, a w szczególności tego, że niekorzystna zmiana kursu waluty spowoduje wzrost comiesięcznych rat spłaty kredytu/pożyczki hipotecznego oraz wartość całego zaciągniętego zobowiązania. Ponadto został poinformowany przez pracownika o jednoczesnym ponoszeniu ryzyka zmiany stopy procentowej polegającym na tym, że w wyniku niekorzystnej zmiany stopy procentowej może ulec zwiększeniu comiesięczna rata spłaty kredytu/pożyczki oraz wartość całego zaciągniętego zobowiązania. Oświadczył, że jest świadomy ponoszenia obu rodzajów ryzyk, związanych z wybranym przez niego produktem kredytowym. (...) Banku S.A. poinformował go również o kosztach obsługi kredytu w wypadku niekorzystnej zmiany kursu walutowego oraz zmiany stopy procentowej, tj. o możliwości wzrostu raty kapitałowo-odsetkowej. Informacje te zostały mu przedstawione w postaci symulacji wysokości rat kredytu (oświadczenie dla kredytów i pożyczek hipotecznych z 15 maja 2008 r., k. 117; zeznania powoda R. S., protokół k. 183, nagranie 00:22:39).

W dniu 30 maja 2008 r. R. S., za pośrednictwem doradcy (...) M. P., złożył do (...) wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego w kwocie 200.000 zł na spłatę kredytu/pożyczki hipotecznego zaciągniętej w innym banku na zakup lokalu mieszkalnego o pow. 38,5 m⁽²⁾ przy ul. (...) w W. oraz na remont lokalu. Kredyt miał zostać udzielony w

walucie CHF, na okres 120 miesięcy. W dacie wnioskowania o kredyt R. S. miał wykształcenie wyższe, ukończył finanse w Szkole Głównej Handlowej. Nie prowadził działalności gospodarczej. Pracował na umowę o pracę w spółce akcyjnej na stanowisku menedżer produktu w (...) Bank (...) S.A. Uzyskiwał wynagrodzenie na poziomie (...) zł netto miesięcznie. Posiadał majątek w postaci środków pieniężnych w kwocie (...)zł oraz nieruchomości o wartości (...) zł. Posiadał zobowiązania w postaci: kredytu studenckiego w Banku (...) S.A. w wysokości (...) zł oraz czterech kredytów hipotecznych w (...) Bank: pierwszy w CHF w wysokości(...)CHF, drugi w CHF w wysokości (...) CHF, trzeci w PLN w wysokości (...) zł oraz czwarty w PLN w wysokości (...) zł (wniosek o udzielenie kredytu/pożyczki (...) z 30 maja 2008 r., k. 125-133; zaświadczenie o zatrudnieniu, k. 135; zeznania powoda R. S., protokół k. 181, nagranie 00:05:16).

W dniu 7 lipca 2008 r. R. S. otrzymał pozytywną decyzję kredytową na:

- 1) refinansowanie kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...) z dnia 14 lipca 2005 r. przez (...) Bank S.A.;
- 2) refinansowanie kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...) z dnia 21 grudnia 2005 r. przez (...) Bank S.A.;
- 3) refinansowanie kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...) z dnia 5 października 2006 r. przez (...) Bank S.A.;
- 4) refinansowanie kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...) z dnia 18 września 2007 r. przez (...) Bank S.A.;
- 5) remont lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w W. przy ul. (...);
- 6) pokrycie opłat okołokredytowych (decyzja kredytowa z 7 lipca 2008 r., k. 136-137).

W dniu 25 sierpnia 2008 r. R. S. zawarł z (...) Bank Spółką Akcyjną z siedzibą w W., Oddziałem Bankowości Detalicznej w Ł. umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF (dalej: Umowa). Na mocy ww. Umowy bank udzielił kredytu na:

- 1) refinansowanie kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...) z dnia 14 lipca 2005 r. przez (...) Bank S.A.;
- 2) refinansowanie kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...) z dnia 21 grudnia 2005 r. przez (...) Bank S.A.;
- 3) refinansowanie kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...) z dnia 5 października 2006 r. przez (...) Bank S.A.;
- 4) refinansowanie kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...) z dnia 18 września 2007 r. przez (...) Bank S.A.;
- 5) remont lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w W. przy ul. (...);
- 6) pokrycie opłat okołokredytowych (§ 1 ust. 1 Umowy).

Kwotę kredytu strony ustaliły łącznie na 200.000 zł, walutę waloryzacji określono na CHF, z okresem kredytowania wynoszącym 120 miesięcy (§ 1 ust. 2, 3 i 4 Umowy). Zgodnie z § 1 ust. 3A Umowy, kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzacji na koniec dnia 4 lipca 2008 r. według kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku S.A. wyniosła 250.450,53 CHF. Kwota ta miała charakter informacyjny i nie stanowiła zobowiązania Banku. Nadto wskazano, że wartość kredytu wyrażona w walucie obcej w dniu uruchomienia kredytu, mogła być różna od podanej w niniejszym punkcie.

Prowizja wynosiła 0% kwoty kredytu, tj. 0,00 zł (§ 1 ust. 7 Umowy).

Prowizja tytułem ubezpieczenia spłaty kredytu w (...) S.A. wynosiła 0,20% kwoty kredytu, tj. 400 zł. Z kolei składka miesięczna tytułem generalnej umowy ubezpieczenia nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych wynosiła 0,0066% wartości nieruchomości. Suma ubezpieczenia wynosi 328.500 zł. Składka ubezpieczeniowa płatna jest w dniu uruchomienia kredytu oraz w terminach spłaty kolejnych rat kapitałowo-odsetkowych. Jeżeli

kredytobiorca dostarczy do banku inną polisę potwierdzającą objęcie ochroną ubezpieczeniową nieruchomości będącej zabezpieczeniem kredytu wraz z przelewem praw na (...), składka nie zostanie pobrana za okres ubezpieczenia, na jaki została zawarta dostarczona polisa (§ 1 ust. 7A i 7B Umowy).

Składka jednorazowa tytułem ubezpieczenia na życie i niezdolności do pracy zarobkowej: 1,50% kwoty 542.000 zł, tj. 8.139. Po upływie 24 miesięcy od dnia uruchomienia kredytu składka będzie naliczana miesięcznie w wysokości określonej w Taryfie Prowizji i Opłat (...) (§ 1 ust. 7C Umowy).

Oprocentowanie kredytu w stosunku rocznym w dniu zawarcia umowy miało wynosić 3,78%, marża (...) wynosiła 1,00%. W okresie ubezpieczenia kredytu oprocentowanie kredytu miało ulec podwyższeniu i 1,00 p.p. i wynosić 4,78%, a po zakończeniu okresu ubezpieczenia obniżenie oprocentowania kredytu o 1,00 p.p. nastąpić miało od daty spłaty najbliższej raty (§ 1 ust. 8 Umowy).

Jako prawne zabezpieczenia kredytu ustalono: hipotekę kaucyjną do kwoty 300.800 zł ustanowionej na nieruchomości położonej przy ul. (...) w W., przelew na rzecz (...) praw: z umowy ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych nieruchomości obciążonej hipoteką oraz z umowy ubezpieczenia na życie, prawne zabezpieczenie kredytu na okres przejściowy do czasu przedłożenia w (...) odpisu księgi wieczystej nieruchomości (§ 3 ust. 1, 2, 4 i 6 Umowy).

W § 5 Umowy strony ustaliły sposób wypłaty kredytu:

1) kwota w wysokości 48.650,00 zł przelana na rachunek nr (...) prowadzony przez (...) Bank S.A. tytułem spłaty całkowitej kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...);

2) kwota 21.150,00 zł przelana na rachunek nr (...) prowadzony przez (...) Bank S.A. tytułem spłaty całkowitej kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...);

3) kwota 26.000 zł przelana na rachunek nr (...) prowadzony przez (...) Bank S.A. tytułem spłaty całkowitej kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...);

4) kwota 29.000 zł przelana na rachunek nr (...) prowadzony przez (...) Bank S.A. tytułem spłaty całkowitej kredytu hipotecznego przyznanego umową nr (...);

5) kwota 70.000 zł na rachunek Kredytobiorcy celem wykonania prac remontowych tj. ściany działowe, instalacje wewnętrzne, tynki wewnętrzne, instalacje wewnętrzne, osprzęt, podłogi, glazura, roboty malarskie, meble wbudowane, drzwi wewnętrzne;

6) kwota 5.200 zł na rachunek Kredytobiorcy celem pokrycia opłat okołokredytowych (§ 5 ust. 1 Umowy).

Zgodnie z **§ 7 ust. 1 Umowy**, (...) udzielił kredytobiorcy, na jego wniosek, kredytu hipotecznego przeznaczonego na cel określony w § 1 ust. 1 zwanego dalej kredytem, w kwocie określonej w § 1 ust. 2, waloryzowanego kursem kupna waluty CHF wg tabeli kursowej (...) Banku S.A. Kwota kredytu wyrażona w CHF walucie jest określona na podstawie kursu kupna waluty CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia i godziny uruchomienia kredytu.

Ustalenia w zakresie zmiany wysokości oprocentowania zostały opisane w § 10 ust. 2-8 Umowy.

Raty kapitałowo-odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane miały być w złotych po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50 (**§ 11 ust. 4 Umowy**).

W myśl **§ 13 ust. 6 Umowy**, wcześniejsza spłata całości kredytu lub raty kapitałowo-odsetkowej, a także spłata przekraczająca wysokość raty powoduje, że kwota spłaty jest przeliczana po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującym na dzień i godzinę spłaty.

Stosownie do treści **§ 16 ust. 3 Umowy**, z chwilą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego /od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności (...) z tytułu Umowy kredytowej, (...) dokonuje przeliczenia wierzytelności na złote po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego lub wytoczenia powództwa.

Na mocy § 26 Umowy wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w Umowie stosuje się postanowienia „Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...)”. Kredytobiorca oświadcza, że przed zawarciem Umowy powyższy Regulamin został mu doręczony oraz, że uznaje jego wiążący charakter. W dalszej kolejności w sprawach nieuregulowanych w Umowie stosuje się przepisy powszechnie obowiązującego prawa.

Zgodnie z § 29 Umowy, kredytobiorca oświadczył, że został dokładnie zapoznany z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej, w tym w zakresie zasad dotyczących spłaty kredytu i w pełni je akceptuje. Kredytobiorca jest świadomy, że z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe, a jego konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych mogą mieć wpływ na wzrost kosztów obsługi kredytu. Nadto kredytobiorca oświadczył, że został dokładnie zapoznany z kryteriami zmiany stóp procentowych kredytów obowiązującymi w (...) oraz zasadami modyfikacji oprocentowania Kredytu i w pełni je akceptuje (§ 29 ust. 1 i 2 Umowy) (umowa nr (...) z 25 sierpnia 2008 r. o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF, k. 25-29; Regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...), k. 119-123).

R. S. zapoznał się z treścią Umowy w dniu jej zawarcia, starał się ją przeczytać (zeznania powoda R. S., protokół k. 181, nagranie 00:08:23).

Kwota udzielonego kredytu została wypłacona w dniu 29 sierpnia 2008 r. w wysokości 200.000,01 zł, co bank przeliczył ww. kwotę na 98.956,02 CHF przy zastosowaniu kursu banku (załącznik do Umowy kredytowej Nr (...), harmonogram spłat kredytu z 29 sierpnia 2008 r., k. 140-143; zaświadczenie (...) z 5 października 2020 r., k. 33-36).

Przyjmując, że kwota kredytu w dniu uruchomienia kredytu, tj. 29 sierpnia 2008 r., zostałaby przeliczona po kursie średnim CHF/PLN NBP to kwota 200.000 zł zostałaby przeliczona na 96.511,13 CHF po kursie 2,0723 (opinia biegłego sądowego P. B. z 21 marca 2023 r., k. 240-244).

W dniu 28 marca 2011 r. R. S. złożył do (...) Bank S.A. pismo, w którym wnosił o zgodę na przesunięcie terminu ostatecznej spłaty kredytu hipotecznego określonego w umowie kredytowej nr (...) z dnia 25 sierpnia 2008 r. o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF. Ostateczny termin spłaty kredytu zostałby przesunięty z dnia 10 września 2018 r. na 10 września 2038 r. Pozostałe warunki kredytu nie uległyby zmianie. R. S. zwrócił się o przygotowanie aneksu do umowy i ponowne skalkulowanie harmonogramu spłat kredytu (pismo z 28 marca 2011 r., k. 118).

Aneksem nr (...) z dnia 16 maja 2011 r. do Umowy zmianie uległ zapis § 1 ust. 4 Umowy, gdzie okres kredytowania określono na 360 miesięcy, tj. od dnia 25 sierpnia 2008 r. do 10 września 2038 r. (aneks nr (...) z 16 maja 2011 r. do umowy nr (...) z 25 sierpnia 2008 r. o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF, k. 30; harmonogram spłat kredytu z 12 października 2020 r., k. 47-51).

Aneksem z dnia 2 stycznia 2017 r. do ww. Umowy zgodnie z którym kredytobiorca wybrał sposób spłaty rat kapitałowo-odsetkowych bezpośrednio w walucie waloryzacji kredytu, tj. w CHF (aneks nr (...) z 2 stycznia 2017 r. do umowy nr (...) z 25 sierpnia 2008 r. o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF, k. 31-32).

Od 5 stycznia 2017 r. kredytobiorca spłaca raty kapitałowo-odsetkowe bezpośrednio w walucie CHF (zaświadczenie (...) z 5 października 2020 r., k. 37-41).

W dniu 13 listopada 2020 r. R. S. wezwał (...) S.A. z siedzibą w W. do zwrotu:

1) kwoty 58.530,96 zł, stanowiącej równowartość środków pieniężnych, uzyskanych bezpodstawnie od R. S., która to bezpodstawność wynika z (i) nieważności ww. umowy kredytu (w tym przypadku wezwanie odnosi się do kwot pobranych w okresie X 2008 – VI 2010) (ii) albo z bezskuteczności od samego początku zapisów umowy stanowiących dla Banku podstawę do wyliczenia rzekomo należnych kwot pieniężnych tytułem spłaty rat kredytowych w oparciu o bieżący ustalony przez Bank kurs CHF i pobierania tak wyliczonych, a w rezultacie w przeważającej mierze zawyżonych kwot od R. S. (w tym przypadku wezwanie odnosi się do różnicy między sumą kwot pieniężnych uiszczonych Bankowi w okresie X 2008-XII 2016, a sumą kwot pieniężnych jakie winny być uiszczone za ten okres),

2) kwoty 96.928,67 zł, stanowiącej równowartość środków pieniężnych, uzyskanych bezpodstawnie od R. S. w okresie VI 2010 – XII 2016, która to bezpodstawność wynika z nieważności ww. umowy kredytu,

3) kwoty 6.588,72 CHF, stanowiącej równowartość środków pieniężnych, uzyskanych bezpodstawnie od R. S., która to bezpodstawność wynika z (i) nieważności ww. umowy kredytu (w tym przypadku wezwanie odnosi się do kwot pobranych w okresie I 2017 – IX 2018) (ii) albo bezskuteczności od samego początku zapisów umowy stanowiących dla Banku podstawę do uzależnienia należności kredytowych i odsetkowych w oparciu o bieżący ustalany przez Bank kurs CHF i uzyskania kwot pieniężnych tytułem tak wyliczanych należności (w tym przypadku wezwanie odnosi się do różnicy między sumą kwot pieniężnych uiszczonych Bankowi w walucie CHF w okresie I 2017 – IX 2020, a sumą kwot pieniężnych, jakie winny być uiszczone w tej walucie za ten okres),

4) kwoty 5.522,78 CHF, stanowiącej równowartość środków pieniężnych, uzyskanych bezpodstawnie od mojego mocodawcy w okresie IX 218 – IX 2020, która to bezpodstawność wynika z nieważności ww. umowy kredytu

- tj. łącznie kwoty 155.459,63 zł i 12.111,50 CHF pod rygorem dochodzenia roszczeń na drodze sądowej i egzekucyjnej, których kosztami bank zostanie obciążony (przedsądowe wezwanie do zapłaty z 13 listopada 2020 r., k. 43). Wezwanie zostało odebrane przez bank w dniu 18 listopada 2020 r. (potwierdzenie odbioru, k. 46v).

Od października 2008 r. do grudnia 2016 r. kredytobiorca uiszczał raty kapitałowo-odsetkowe w walucie PLN, zaś od stycznia 2017 r. – bezpośrednio w walucie CHF. W okresie od 10 października 2008 r. do 10 września 2020 r. kredytobiorca uiścił tytułem spłat rat kapitałowo-odsetkowych kwotę 60.488,76 CHF, co zostało przeliczone przez bank na kwotę 202.729,38 zł (opinia biegłego sądowego P. B. z 21 marca 2023 r., k. 240-244; zaświadczenie z (...) z 5 października 2020 r., k. 33-36).

Przyjmując, że kursami właściwymi dla przeliczeń dokonywanych przy spłacie rat kredytu były kursy średnie CHF/PLN NBP obowiązujące w dacie spłaty poszczególnych rat kredytu kredytobiorca w okresie od 10 października 2008 r. do 10 września 2020 r. uiściłby łącznie 59.113,98 CHF, co stanowiłoby 193.865,06 zł. Tym samym różnica pomiędzy wynosiłaby 8.864,32 zł, alternatywnie (mając na uwadze, że kredytobiorca od stycznia 2017 r. uiszczał raty bezpośrednio w walucie CHF) kwoty 7.864,84 zł w okresie spłaty w PLN i 258,52 CHF spłaty w CHF (opinia biegłego sądowego P. B. z 21 marca 2023 r., k. 240-244).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy dokumentów. Sąd w całości dał wiarę dokumentom wymienionym w stanie faktycznym, bowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności, a brak było podstaw do podważenia ich wiarygodności bądź zawartej w nich treści z urzędu.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się również częściowo na dowodzie z przesłuchania powoda R. S. (protokół rozprawy, k. 180-183), w zakresie wskazanym w ustalonym stanie faktycznym. W ocenie Sądu zeznania powoda dotyczące niespełnienia w sposób należyty obowiązków informacyjnych przez bank, w tym braku należytego poinformowania o ryzyku walutowym, sposobie ustalania kursów przez bank itd. nie znajdują potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Zebrane w sprawie dowody i ustalony stan faktyczny wskazują, że w chwili zawierania umowy kredytu powód został należyście poinformowany i posiadał pełną świadomość ryzyka walutowego oraz warunków oferowanego kredytu indeksowanego. Powód w oparciu o otrzymane dane i posiadaną

wiedzę dokonał własnej analizy opłacalności produktów bankowych i zdecydował się na skorzystanie z kredytu waloryzowanego walutą CHF.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się również na opinii z dnia 21 marca 2023 r. biegłego sądowego P. B. z zakresu bankowości (k. 240-244), dopuszczonej postanowieniem tut. Sądu z dnia 10 marca 2022 r. (k. 200). Zdaniem Sądu opinia sporządzona została zgodnie z zasadami przyjętymi przy opracowaniu tego rodzaju dokumentów w oparciu o całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Opinia ta w sposób dokładny, zwięzły i wyczerpujący odpowiada na zadane w tezie dowodowej pytania.

Sąd, postanowieniem z dnia 10 marca 2022 r., na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c., w pozostałym zakresie oddalił wnioski dowodowe strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego oraz oddalił wnioski strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, jako nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy (postanowienie tut. Sądu z 10 marca 2022, k. 200), o czym w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo główne oraz ewentualne nie zasługiwały na uwzględnienie.

Strona powodowa domagała się w niniejszym postępowaniu w **roszczeniu głównym**: ustalenia nieważności umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF z dnia 25 sierpnia 2008 r. oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 16.963,92 zł oraz kwoty 12.111,50 CHF, tytułem wszystkich należności uiszczonych przez powoda na rzecz banku w okresie od X 2008 do IX 2020, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 listopada 2020 r. do dnia zapłaty. Ewentualnie (**roszczenie ewentualne**) wnieśli o ustalenie, że umowa nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF z dnia 25 sierpnia 2008 r. nie wykreowała zobowiązania powoda do spełnienia na rzecz pozwanego świadczeń pieniężnych w wysokości uzależnionej od kursu franka szwajcarskiego z tytułu obowiązku zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami oraz zasądzenie (w związku z brakiem podstaw do uzależnienia wysokości należności powoda z tytułu obowiązku zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami od kursu waluty szwajcarskiej) od pozwanego na rzecz powoda kwoty 57.611,88 zł, stanowiącą różnicę pomiędzy kwotą faktycznie uiszczoną przez powoda na rzecz banku w ramach realizacji umowy w okresie X 2008 do XII 2016 a kwotą należną wynikającą z pominięcia klauzul abuzywnych (klauzuli waloryzacyjnej, klauzuli wyliczającej sumę CHF lub klauzuli wyliczającej raty), oraz kwoty 6.618,77 CHF, stanowiącą różnicę pomiędzy kwotą faktycznie uiszczoną przez powoda na rzecz banku w ramach realizacji umowy w okresie I 2017 do IX 2018 a kwotą należną, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 listopada 2020 r. od dnia 26 listopada 2020 r. do dnia zapłaty.

Przechodząc do oceny zgłoszonego powództwa o ustalenie, wskazać należy na podstawie prawną dochodzonego przez powoda roszczenia, a więc art. 189 k.p.c. Stosownie do wymienionego przepisu powód może żądać ustalenia przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Zgodnie z ogólną zasadą wynikającą z art. 6 k.c. strona powodowa powinna wykazać istnienie po jej stronie interesu prawnego. Sąd z urzędu bada interes prawny będący materialno-prawną przesłanką powództwa o ustalenie, a ustalenie jego braku skutkuje oddaleniem powództwa wprost bez analizy żądania strony powodowej.

Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. występuje wówczas, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa; niepewność ta powinna być obiektywna, tj. zachodzić według rozumnej oceny sytuacji, a nie tylko subiektywna, tj. według odczucia powoda. Interes ten należy rozumieć jako potrzebę wprowadzenia jasności co do konkretnego prawa lub stosunku prawnego – w celu ochrony przed groźącym naruszeniem sfery uprawnień powoda (wyrok Sądu Najwyższego z 24 marca 1987 r., sygn. akt III CRN 57/87, OSNPG 1987, Nr 7, poz. 27). Skuteczne powołanie się na interes prawny wymaga wykazania, że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie ryzyko naruszenia w przyszłości praw powoda. W przypadku, gdy dojdzie już do naruszenia prawa, w związku z którym stronie służy dalej idące roszczenie np. o świadczenie (danie, czynienie, zaniechanie lub znoszenie), wyłączona jest

możliwość skutecznego wystąpienia z powództwem o ustalenie, skoro sfera podlegająca ochronie jest w takiej sytuacji szersza, a rozstrzygnięcie o różnicy zdań w stanowiskach stron nabiera charakteru przesłankowego. Takie stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 marca 2002 r. (sygn. akt II CKN 919/99, LEX nr 54376), które Sąd Okręgowy w całości podziela.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd doszedł do przekonania, że strona powodowa ma interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie. Zdaniem Sądu, w przedmiotowej sprawie oceniając interes prawny w powództwie o ustalenie szczególną uwagę zwrócić należy na fakt, iż stroną powodową oraz pozwanym bank w dalszym ciągu łączy Umowa kredytowa, jak również brak spłaty całości zadłużenia wygenerowanego w oparciu o zawartą między stronami Umowę. W tej sytuacji nie sposób jest przyjąć, że powodowi służy dalej idące roszczenie, w szczególności o przyszłe należności przysługujące bankowi, które mógłby on uiścić na podstawie nieważnej w jego ocenie Umowy. Można rozważać, czy skoro strona powodowa spłaca kredyt w wysokości podawanej przez bank, to czy istnieje jakakolwiek niepewność jej sytuacji prawnej zważywszy na pogląd zaprezentowany w cytowanym wyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2015 r. (sygn. IV CSK 362/14). Biorąc pod uwagę podnoszone przez stronę powodową twierdzenia o abuzywności postanowień umownych i Regulaminu oraz nieważności Umowy, uznać należy, że niepewność sytuacji prawnej powoda została wykazana w sposób uzasadniający rozpoznanie sprawy merytorycznie w zakresie powództwa o ustalenie.

W ocenie Sądu, nie ma jednak racji strona powodowa, iż Umowa łącząca strony jest nieważna.

Zgodnie z art. 58 § 1 i 2 k.c. czynność sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż w miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy jest również wskazanie przepisów regulujących umowę kredytu bankowego, tj. art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej: prawo bankowe). Zgodnie z art. 69 ust. 1 prawa bankowego, w brzmieniu obowiązującym na datę zawarcia umowy kredytowej, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Stosownie do ust. 2 wskazanego przepisu, umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

W treści art. 69 ust. 2 prawa bankowego wskazano zatem, jakie niezbędne postanowienia powinny być zawsze ujawnione w umowie bankowej. Nie wszystkie z tych elementów stanowią essentialia negotii umowy kredytowej. Elementów konstrukcyjnych tej umowy poszukiwać należy w art. 69 ust. 1 prawa bankowego.

W ocenie Sądu przedmiotowa Umowa zgodna jest z art. 69 ustawy prawo bankowe i spełnia wszystkie wymogi zawarte w przytoczonym artykule, nie jest próbą obejścia przepisów prawa bankowego, jak również nie wypacza natury umowy kredytu. W Umowie kwotę kredytu ustalono na 200.000 zł, zaś walutę waloryzacji na CHF i w efekcie w chwili wypłaty kredytu jego kwotę poddano waloryzacji do CHF, wyrażając ostatecznie saldo kredytu w kwocie 98.956,02 CHF (§ 1 ust. 2 i 3A Umowy; zaświadczenie z 5 października 2020 r., k. 33-36). Strona powodowa nie wnosila przy tym, aby kwotę kredytu wypłacono we franku szwajcarskim. Zdaniem Sądu odpowiadają prawu również postanowienia Umowy odnoszące się do oprocentowania kredytu, w tym wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany. Umowa przewidywała też okoliczności, w jakich może dojść do zmiany oprocentowania oraz sposoby jakimi kredytobiorca o tej zmianie zostanie poinformowany (§ 10 ust. 2-8 Umowy). Zauważyć też należy, że w dacie podpisania Umowy

przepisy prawa bankowego nie przewidywały obowiązku zawarcia w umowie postanowień określających mechanizm tworzenia tabel kursowych, kursów walut, czy też umożliwiających stronie wpływanie na ww. elementy. Zawarcia w Umowie takich postanowień nie domagał się również powód.

Umowa kredytu waloryzowanego mieści się, w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowi jej możliwy wariant (art. 353¹ k.c. w zw. z art. 69 ustawy Prawo bankowe). Umowa ta nie jest zatem sprzeczna z art. 358¹ § 2 k.c. wedle którego strony mogą zastrzec w umowie, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądz miernika wartości. Natomiast § 3 tego przepisu stanowi podstawę sądowej waloryzacji świadczeń. Należy wyjaśnić, że przepis art. 69 prawa bankowego nie należy do przepisów określających w sposób sztywny wysokości świadczenia pieniężnego, w szczególności świadczenia kredytobiorcy, tj. kwoty kredytu, którą powinien zwrócić w wykonaniu zobowiązania wynikającego z umowy kredytu. Z tego względu waloryzacja umowna tego świadczenia była dopuszczalna na podstawie art. 358¹ § 2 k.c. Przyjęcie za miernik waloryzacji waluty obcej nie stanowiło również naruszenia bezwzględnie obowiązujących przepisów ani zasad współżycia społecznego. Waloryzacja umowna przy zastosowaniu jako jej miernika waluty obcej wyraża się w tym, że kredytobiorca zwraca kredytodawcy wykorzystaną sumę kredytu, przy czym w związku z kursem waluty obcej suma ta może być wyższa odpowiednio do relacji do waluty obcej. Suma wykorzystana w dniu wykonywania umowy kredytu może mieć bowiem inną wartość rynkową w wyniku indeksacji walutowej. Innymi słowy, kredytobiorca może być zobowiązany do zwrotu bankowi sumy pierwotnie wykorzystanego kredytu (w chwili wykonania umowy przez bank), ale taka wykorzystana suma (w całości lub części) może mieć inną (wyższą) wartość rynkową w okresie spłaty kredytu. Tym samym należy zaznaczyć, że zasada nominalizmu zawarta w artykule 358¹ k.c., znajduje rozszerzenie w ustępie 2 wspomnianego artykułu, umożliwiającego waloryzację w drodze umowy (wyrok Sądu Najwyższy z 22 stycznia 2016 r., sygn. akt I CSK 1049/14).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 kwietnia 2015 r. (sygn. V CSK 445/14, Lex nr 1751291), który to pogląd Sąd Okręgowy podziela i odnosi do przedmiotowej sprawy, potwierdził, że dopuszczalne jest ułożenie stosunku prawnego w taki sposób, że strony ustalą w umowie inną walutę zobowiązania i inną walutę wykonania zobowiązania. Wspomniany powyżej art. 69 Prawa bankowego statuuje, że waluty samego kredytu oraz waluta jego spłaty nie muszą być tożsame. Tym samym, dopuszczalne jest tworzenie umów realizujących essentialia negotii umowy kredytu przy założeniu spłaty wierzytelności w walucie obcej.

Biorący kredyt, zwłaszcza długoterminowy z przeliczeniem zobowiązań okresowych (rat spłacanego kredytu) według umówionej waluty (klauzula walutowa) ponosi ryzyko polegające albo na płaceniu mniejszych rat w walucie kredytu, albo większych, niż to wynika z obliczenia w tej walucie, gdyż na wysokość każdej raty miesięcznej wpływa wartość kursowa waluty kredytu w stosunku do waloryzacji tego kredytu (wyrok Sądu Najwyższego z 24 maja 2012 r., sygn. akt II CSK 429/11, Legalis nr 526856). Podkreślenia wymaga więc fakt, że istotną konsekwencją umowy kredytu jest brak pewności w zakresie ostatecznego całkowitego jego kosztu zarówno ze strony banku, jak i kredytobiorcy. Dotyczy to także kredytów wyrażonych w PLN, nieindeksowanych do waluty obcej, szczególnie w przypadku zastosowania zmiennego oprocentowania kredytu, zależnego od szeregu czynników, na które kredytobiorca także nie ma wpływu. W przypadku wzrostu oprocentowania w okresie kredytowania, tak samo jak w przypadku zmian na rynku walutowym, które mogą dotyczyć CHF, kwota wierzytelności wobec banku może ulegać zmianie, jednak nawet wówczas będzie to jedno i to samo zobowiązanie z tego samego tytułu, bez cech innych stosunków zobowiązaniowych. Zjawisko to nie stanowi naruszenia ustawy Prawo bankowe, ani Kodeksu cywilnego w zakresie prawa zobowiązań. Brak ekwiwalentności świadczeń jest więc pozorny, z uwagi na konieczność zachowania wzajemnej wartości waluty PLN i CHF. Nie można oczekiwać od banku (który jako spółka prawa handlowego prowadzi nastawioną na zys działalność gospodarczą) udzielania kredytów bez umożliwienia mu osiągnięcia korzyści z umowy kredytu, bo tylko wówczas nie dochodziłoby do rozbieżności pomiędzy udzielonym kredytem, a zobowiązaniem do zwrotu wykorzystanego kredytu. Kredytobiorca, niedysponujący własnymi środkami pieniężnymi oraz taki kredytobiorca, który nie zamierza zaangażować posiadanych przez siebie środków finansowych, musi skorzystać z finansowego wsparcia ze strony banku, dla którego umowa kredytu jest źródłem przychodu, tym samym dochodzi do naruszenia równowagi między stroną konsumentką a spółką prawa bankowego. Nie jest to jednak równoznaczne z nieważnością umowy kredytu,

ponieważ wykorzystanie mechanizmu waloryzacji nie narusza natury kredytu, gdyż zapewnia kredytodawcy zarobek w zamian za udzielenie kredytu.

W sprawie bezsporne jest, że powód zawarł przedmiotową Umowę jako konsument w rozumieniu art. 22¹ k.c. Zgodnie z przywołanym przepisem, konsumentem można być wyłącznie w zakresie czynności prawnych niezwiązanych bezpośrednio z własną działalnością gospodarczą lub zawodową. Decyduje więc brak związku danej czynności z wymienioną działalnością, a nie to, czy taka działalność jest w ogóle prowadzona przez osobę dokonującą czynności prawnej. Do uznania, że mamy do czynienia z konsumentem, wystarczy brak bezpośredniego związku czynności z działalnością gospodarczą lub zawodową; istnienie pośredniego związku nie wyklucza zatem uznania danej osoby za konsumenta (K. Osajda (red.), P. Miklaszewicz, Kodeks cywilny, Komentarz, wyd. 20, 2018, Legalis).

Zawarcie umowy jako konsument nie oznacza jednak „gwarancji satysfakcji”, tj. że umowa – w szczególności taka, która wiąże się z ryzykiem i uzależniona jest od czynników zewnętrznych, niezależnych od stron – będzie ostatecznie zawsze dla konsumenta korzystna. Jak wskazał Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku z dnia 18 kwietnia 2016 r. (sygn. III C 275/15, Mon.Pr.Bank. 2016 nr 10, str. 3) „działanie Państwa w zakresie ochrony konsumentów winno bowiem ograniczać się do ochrony przed działaniami podstępными bądź nieuczciwymi, nie mogą oni natomiast oczekiwać, że państwo ochroni ich przed wszelkimi negatywnymi konsekwencjami podejmowanych przez nich decyzji gospodarczych”, który to pogląd Sąd w tym składzie w pełni podziela. Podkreślić należy, że zawarcie umowy w charakterze konsumenta nie oznacza zwolnienia konsumenta z obowiązku dokonania przy zawieraniu umowy oceny rozmiaru zaciąganego zobowiązania i związanych z nim ryzyk. Jednocześnie żadne przepisy nie zabraniają konsumentom zawierania umów wiążących się z ryzykiem, jeżeli są oni gotowi je ponieść. Od konsumenta, należycie dbającego o własne interesy, należy oczekiwać aktywności i dążenia do wyjaśnienia wszelkich wątpliwości czy wszelkich niezrozumiałych kwestii szczególnie w kontekście umowy, która stanowi dla niego zobowiązanie. Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 5 października 2016 r. „w relacjach cywilnoprawnych nie jest dopuszczalne faworyzowanie żadnej ze stron, choćby była konsumentem, kosztem praw profesjonalisty. Trzeba też uwzględnić stale podnoszący się poziom wykształcenia, wiedzy, doświadczenia i świadomości prawnej ogółu społeczeństwa, w tym konsumentów, coraz lepiej przygotowanych do asertywnego uczestnictwa w obrocie prawnym” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 5 października 2016 r., sygn. I ACa 47/16, Legalis nr 1533035). W ocenie Sądu, nie ma podstaw do przyznania stronie powodowej uprzywilejowanej pozycji, w której byłaby zwolniona z obowiązku przejawiania jakiegokolwiek staranności przy dokonywaniu oceny treści zawieranej umowy i od odpowiedzialności za jej skutki.

Oceny wymaga więc czy przed zawarciem przedmiotowej Umowy powód został w sposób należyty poinformowany o treści umowy o kredyt hipoteczny waloryzowany do waluty obcej i związanych z jej zawarciem ryzykach.

W ocenie Sądu, z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie wynika, że powód – zarówno na etapie składania wniosku o udzielenie kredytu, jak i zawierania samej Umowy – został poinformowany m. in. o ryzyku związanym z zaciągnięciem kredytu hipotecznego waloryzowanego kursem waluty obcej, a przede wszystkim o ryzyku kursowym i tabelach kursowych (oświadczenie dla kredytów i pożyczek hipotecznych z 15 maja 2008 r., k. 117; § 29 ust. 1 i 2 Umowy, k. 28v). Strona powodowa nie wykazała więc, aby pozwany bank nie wypełnił względem powoda ciążącego na nim obowiązku informacyjnego. Co istotne, powód w dacie zawierania przedmiotowej Umowy miał wykształcenie wyższe – ukończył kierunek Finanse w Szkole Głównej Handlowej oraz w przeszłości trzykrotnie zaciągał kredyty hipoteczne waloryzowane kursem CHF (zeznania powoda R. S., protokół k. 181-183, nagranie 00:03:30-00:19:58). W ocenie Sądu kredytobiorca posiadał więc pełną i niezbędną wiedzę na temat spłaty rat kredytów, doświadczenie i kierunkowe wykształcenie, jak również miał świadomość istnienia kursu walutowego, jego wahań i tabel kursowych. Powód był zainteresowany po jakim kursie zostanie uruchomiony kredyt, zwrócił uwagę, że wypłata będzie następowała po kursie kupna, a spłata po kursie sprzedaży, a doradca wytłumaczył mu ten mechanizm. Powód zeznał, iż w oparciu o doświadczenie z poprzednimi kredytami sam mógł powiedzieć, że kurs CHF jest stabilny. Zakładał, że kurs będzie zachowywał się tak, samo, a przynajmniej podobnie jak przy poprzednich

kredytach. Doradca (...) poinformował również powoda, że bank dowolnie ustala kurs (zeznania powoda R. S., protokół k. 181-183, nagranie 00:03:30-00:19:58).

Na ważność umowy kredytu nie wpływa również fakt, że waloryzacja kredytu była dokonywana jednostronnie przez bank w oparciu o kurs waluty u niego obowiązujący. Powód zawarł umowę dobrowolnie, po raz kolejny wybierając kredyt hipoteczny waloryzowany kursem CHF, zgadzając się tym samym na wprowadzenie do niej obecnie kwestionowanych przez niego klauzul. Z pełną świadomością zdecydował się na wybór kredytu waloryzowanego kursem waluty obcej, co potwierdza zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym treść wniosku o udzielenie kredytu (wniosek o udzielenie kredytu/pożyczki (...) z 30 maja 2008 r., k. 125-133; oświadczenie dla kredytów i pożyczek hipotecznych z 15 maja 2008 r., k. 117).

Podnoszone przez stronę powodową zarzuty dotyczące umowy o kredyt hipoteczny waloryzowanej do waluty CHF wynikają, w ocenie Sądu, ze wzrostu kursu franka szwajcarskiego (co w swych zeznaniach potwierdził sam powód – zeznania powoda, protokół k. 183, nagranie 00:23:11) na który pozwany bank nie miał żadnego wpływu i z którego to wzrostu nie odniósł żadnej korzyści. Wzrost kursu CHF wynikał bowiem z działań Centralnego Banku Szwajcarii, który w 2011 r. i 2015 r. doprowadził do uwolnienia sztywnego kursu CHF do innych walut. Zmiana kursu waluty, obiektywnie niekorzystna dla kredytobiorcy, nie może stanowić podstawy do stwierdzenia, że zawarta przez powoda Umowa jest nieważna.

Zdaniem Sądu, na ważność umowy kredytu nie wpływa fakt, że waloryzacja kredytów jest dokonywana jednostronnie przez bank w oparciu o kurs waluty u niego obowiązujący. Powód zdecydował się na wybór kredytu waloryzowanego kursem waluty obcej, co potwierdza zgromadzony w sprawie materiał dowodowy (wniosek o udzielenie kredytu/pożyczki (...) z 30 maja 2008 r., k. 125-133; oświadczenie dla kredytów i pożyczek hipotecznych z 15 maja 2008 r., k. 117). Bank spełnił też względem powoda wszelkie wymagane w dacie zawierania Umowy obowiązki informacyjne. Wskazać należy, że trudno jest oczekiwać od banku, by na chwilę zawierania kredytu przedstawiał kredytobiorcom np. symulacje kredytu, w których kurs waluty rośnie o 100 lub 200%. Wystarczające jest, w ocenie Sądu, aby bank poinformował kredytobiorców o ryzyku kursowym. W niniejszej sprawie powód został poinformowany o ryzyku oraz podpisał oświadczenie o zapoznaniu się z ryzykiem kursowym. Ostatecznie każdy kredytobiorca ryzyko to oceni inaczej. Na kredytobiorcy „odważnym”, „ryzykancie” nawet informacja o ryzyku wzrostu kursu waluty o 200% nie zrobi wrażenia, zaś inaczej zareaguje kredytobiorca „ostrożny” i „zapobiegliwy”. Sąd przyjął zatem, że powód posiadał pełną wiedzę na temat spłaty rat kredytu, to znaczy, że wysokość zadłużenia tytułem zaciągniętego kredytu (koszt kredytu), przeliczona na złotówki na dany dzień, podlega ciągłym wahaniom zgodnie z prawami rynków walutowych, w zależności od aktualnego kursu PLN i CHF, jak również miała świadomość istnienia kursu walutowego, jego wahań i tabel kursowych. Nie ma też wątpliwości, że wybierając zadłużenie w CHF, powód świadomie chciał skorzystać z oprocentowania niższego w porównaniu z kredytem złotowym i w związku z tym z miesięcznie niższej raty kredytu, a tym samym zauważał korzyści płynące z zawartej umowy kredytu.

Uznać również należy, iż dopuszczalne było zawarcie z bankiem umowy o kredyt waloryzowany do waluty obcej. Przedmiotowa Umowa nie może być zatem uznana za bezwzględnie nieważną w związku z art. 58 k.c., gdyż nie narusza przepisów prawa, ani nie zmierza do obejścia ustawy, jak również nie jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

W związku z brakiem podstawy do uznania przedmiotowej Umowy za nieważną, powództwo główne o zapłatę również jest bezpodstawne.

Uznanie kwestionowanych przez stronę powodową postanowień za abuzywne wymaga subsumpcji przepisu art. 385¹ § 1 k.c., zgodnie z którym postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Paragraf 2 powołanego przepisu wskazuje, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym

zakresie. Z kolei paragraf 3 wskazanego artykułu definiuje niezgodnione indywidualnie postanowienia umowy jako te, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Zgodnie z § 4 powołanego przepisu ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Zakres zastosowania przytoczonej regulacji art. 385¹ k.c. sprowadza się do umów zawieranych przez przedsiębiorców z konsumentami. Dotyczy on jedynie postanowień innych niż określające główne świadczenia stron, niezgodzonych z konsumentem indywidualnie. Ponadto przesłankami uznania postanowień umownych jest taka ich treść, która kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Należy, wobec tego zbadać umowy wiążące strony w aspekcie wszystkich powołanych przesłanek.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie należy zastosować tzw. kontrolę incydentalną, tj. zbadanie spornych postanowień pod kątem tego, czy wypełniły one znamiona przewidziane w art. 385¹ § 1 k.c.

Strona powodowa wskazała, że niedozwolone są postanowienia umowne zawarte w: § 7 ust. 1 (klauzula wyliczająca sumę CHF), § 11 ust. 4 (klauzula wyliczająca raty), § 13 ust. 6 i § 16 ust. 3 (klauzule wyliczające saldo zadłużenia) Umowy, z uwagi na ich abuzywność w związku ze stosowaniem tabel kursowych banku.

Zdaniem Sądu niedopuszczalne jest uproszczenie rozpoznania niniejszej sprawy poprzez odwołanie się tylko i wyłącznie do prejudycjalnego charakteru wyroków Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Tym samym dotychczasowe orzecznictwo nie ma decydującego wpływu na interpretację sprawy, albowiem każdorazowo sąd obowiązany jest do dokonania całościowej oceny materiału dowodowego w celu ustalenia wiążącej strony treści stosunku prawnego. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 grudnia 2003 r. (sygn. akt III CZP 95/03), kontrola dokonywana w trybie przepisów art. 479³⁶-479⁴⁵ k.p.c. dotyczy nie analizy konkretnego stosunku zobowiązaniowego, lecz abstrakcyjnie rozumianej treści normatywnej wzorca umownego (niezależnie od tego nawet, czy znalazł on zastosowanie w następstwie zawarcia umowy), tj. na kontroli wzorca jako takiego, w oderwaniu od konkretnej umowy, której wzorzec dotyczy.

Postanowienia umowy kredytu, które łączą strony postępowania, ustalone zostały w oparciu o preferencje powoda (konsumenta), zgłoszone we wniosku o udzielenie kredytu. Ostatecznie sama treść Umowy, z wyjątkiem postanowień odzwierciedlających dane zawarte we wniosku kredytowym, nie były indywidualnie uzgadniane, co do końcowego słownego brzmienia, lecz na kształt ostatecznie przyjętego wariantu tej umowy i w ogóle na decyzję o jej zawarciu decydujący wpływ miał powód, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Sąd stanął na stanowisku, że w niniejszej sprawie konieczna jest całościowa kontrola, polegająca na badaniu wszystkich przesłanek abuzywności. Jest to sytuacja najwłaściwsza z punktu widzenia założeń procedury cywilnej, gdyż pozwala w oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe w sposób wszechstronny i niezredukowany zrekonstruować wszystkie istotne dla przedmiotowego indywidualnego stosunku prawnego okoliczności.

Zakres zastosowania przytoczonej regulacji art. 385¹ k.c. sprowadza się do umów zawieranych przez przedsiębiorców z konsumentami. Dotyczy on jedynie postanowień innych niż określające główne świadczenia stron, niezgodzonych z konsumentem indywidualnie. Ponadto przesłankami uznania postanowień umownych jest taka ich treść, która kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Należy wobec tego zbadać umowę wiążącą strony w aspekcie wszystkich powołanych przesłanek.

W judykaturze istnieje spór co do przyjęcia czy klauzule waloryzacyjne regulują świadczenie główne, czy też nie.

Zdaniem Sądu regulacje umowne związane z waloryzacją kredytu dotyczą głównych świadczeń stron. Co prawda ustawodawca nie określił, co należy rozumieć przez sformułowanie „główne świadczenia stron”, wskazane w art. 385¹ § 1 k.c., ale niewątpliwie są to takie elementy konstrukcyjne umowy, bez których uzgodnienia nie doszłoby do jej zawarcia. Pojęcie to z pewnością należy interpretować w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy.

Strona powodowa kwestionowała zapisy przedmiotowej Umowy dotyczące indeksacji, a zatem sposobu przeliczenia udzielonego im kredytu i rozliczenia wpłat dokonywanych przez nich na rzecz pozwanego tytułem spłaty zaciągniętego zobowiązania. Pojęcie „głównych świadczeń stron” w odniesieniu do umowy należy rozpatrywać w kontekście art. 69 ust. 1 Prawa bankowego, zawierającego essentialia negotii umowy kredytu. Analizując kwestionowane przez powoda postanowienia umowne stwierdzić należy, że miały one wpływ na wysokość kredytu oraz wysokość poszczególnych rat. Stanowiły częściowo klauzulę waloryzacyjną, która wprost oddziałuje na wysokość świadczenia głównego stron. Z uwagi na powyższe, nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie nie wystąpiła podstawowa przesłanka wynikająca z art. 385¹ § 1 k.c. Kwestionowane postanowienia określały bowiem główne świadczenia stron, a strona powodowa nie wykazała, aby zostały one sformułowane w sposób niejednoznaczny. Omawiane regulacje odwołują się wprost do kursu kupna lub sprzedaży waluty obowiązującego w pozwanym banku w chwili wypłaty lub spłaty kredytu. Wskazać również należy, że kredytujący bank de facto nie miał technicznej możliwości wykonania umowy w inny sposób niż w oparciu o własne tabele kursów. Zdaniem Sądu treść tych postanowień nie budzi też wątpliwości.

Przyjmując nawet, że postanowienia te – jako dotyczące głównych świadczeń stron – nie zostały określone w sposób jednoznaczny, ewentualnie, że regulacje dotyczące waloryzacji nie regulują głównych świadczeń stron, to żądanie pozwu również nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie należy zwrócić uwagę na realia zawierania umów w sprawach takich jak niniejsza, polegające na tym, że z jednej strony bank posiada pewną paletę produktów finansowych do wyboru i uzgodnienia, zaś z drugiej strony konsument zgłasza swoje konkretne potrzeby najpierw w drodze ustnej, a po dopasowaniu konkretnego instrumentu do jego potrzeb – w drodze wniosku o udzielenie kredytu.

Niewątpliwie, z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że powód chciał refinansować wcześniejsze kredyty hipoteczne oraz uzyskać środki na remont nieruchomości i poszukiwał produktu finansowego (kredytu), który zapewniłby uzyskanie potrzebnej mu kwoty, przy jednocześnie możliwie najniższych kosztach uzyskania kredytu. W rezultacie zgłoszone przez niego potrzeby wywołały ze strony doradcy finansowego reakcję w postaci przedstawienia oferty, która mogłaby sprostać zgłoszonym potrzebom. Po otrzymaniu satysfakcjonującej oferty powód de facto nie pretendował nawet do ingerencji w treść postanowień. Trudno natomiast podważyć fakt, że mimo braku prób wpływania na kształt umowy, miał prawo to zrobić. Jakkolwiek strona powodowa w zasadzie nie wywierała wpływu na konkretne brzmienie kwestionowanych w sprawie postanowień końcowej umowy, to należy zauważyć, że kształt zaproponowanych warunków umownych był zdeterminowany potrzebami powoda świadomie przez niego zgłoszonymi. Ponadto strona powodowa nie podnosiła twierdzeń jakoby poszczególne zapisy Umowy były dla powoda nieodpowiednie w momencie jej zawierania. Sąd zaznacza, że wskazane okoliczności nie obalają wprawdzie przesłanki niezgodnienia indywidualnego kwestionowanych postanowień z konsumentem, ale mają zdecydowany wpływ na ocenę zaistnienia dalszych przesłanek, o których mowa w przepisie art. 385¹ k.p.c. (rażącego naruszenia interesu konsumenta i sprzeczności z dobrymi obyczajami).

W odniesieniu do przesłanek sprzeczności postanowień z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta, a także naruszenia zasad współzycia społecznego Sąd uznał, że strona powodowa nie wykazała, iż przesłanki te zostały spełnione w niniejszej sprawie, co do żadnej ze spornych klauzul.

Jak podnosi się w doktrynie i orzecznictwie „dobre obyczaje” są w zasadzie odpowiednikiem „zasad współzycia społecznego”. Zgodnie z utrwaloną judykaturą do zasad tych zalicza się reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością, aprobowanymi społecznie zasadami. W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku, zaś „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku zobowiązaniowym. Rażące naruszenie należy interpretować jako znaczne odbieganie przyjętego uregulowania od zasad uczciwego wyważenia praw i obowiązków. Naruszenie interesów konsumenta ma być

niewątpliwe, bezsporne i nacechowane znacznym ujemnym ładunkiem (por. m. in. wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2005 r., sygn. I CK 832/04, Biul. SN 2005 nr 11).

Wskazane w tym przepisie formuły prawne, służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2005 r., sygn. I CK 832/2004, Biul. SN 2005/11/13). Nie jest zatem wystarczające ustalenie nierównomiernego rozkładu praw i obowiązków stron umowy (sprzeczność z dobrymi obyczajami), lecz konieczne jest stwierdzenie prawnie relewantnego znaczenia tej nierównowagi (rażące naruszenie interesów konsumenta).

Strona powodowa nie wykazała również, by kurs CHF z tabeli kursowej pozwanego banku był ustalony dowolnie, a w szczególności z rażącym pokrzywdzeniem interesów kredytobiorców.

Sąd zważył, że ustawodawca nie sprecyzował stopnia szczegółowości postanowień przewidujących sposób i termin ustalania przez bank kursu wymiany walut, na podstawie którego obliczane są raty kapitałowo-odsetkowe. Zdaniem Sądu, sporne postanowienia zostały sformułowane na tyle precyzyjnie, na ile pozwala na to materia, której one dotyczą, a stosowanie przez bank dyrektyw wyznaczania kursów walutowych i spreadu skutkowało tym, że podążały one za kursami rynkowymi.

Na podstawie zawartej Umowy powód otrzymał kredyt w łącznej wysokości 200.000 zł, która została przeliczona przez bank na kwotę 98.956,02 CHF (§ 1 ust. 2 i 3A Umowy; zaświadczenie z 5 października 2020 r., k. 33-36).

W niniejszej sprawie biegły sądowy P. B. jaka byłaby wysokość zadłużenia początkowego wyrażonego w CHF przy założeniu, że bank zastosowałby przy przeliczeniu kurs średni CHF/PLN NBP.

Przyjmując, że kwota kredytu w dniu uruchomienia kredytu, tj. 29 sierpnia 2008 r., zostałaby przeliczona po kursie średnim CHF/PLN NBP to kwota 200.000 zł zostałaby przeliczona na 96.511,13 CHF (opinia biegłego sądowego P. B. z 21 marca 2023 r., k. 240-244). Tym samym różnica pomiędzy kwotą udzielonego kredytu przeliczoną przez bank a kwotą przeliczoną po kursie średnim CHF/PLN NBP wynosiłaby 2.444,89 CHF (98.956,02 CHF minus 96.511,13 CHF).

W niniejszej sprawie biegły sądowy P. B. ustalił również wysokość łącznej sumy rat kapitałowo-odsetkowych w okresie od 10 października 2008 r. do 10 września 2020 r. przy założeniu, że kwota kredytu wyrażona w złotych podlegałaby indeksacji kursem średnim CHF/PLN NBP obowiązującej w dacie spłaty poszczególnych rat kredytu. Łączna wysokość rat kapitałowo-odsetkowych w tym okresie wyniosłaby łącznie 59.113,98 CHF, co stanowiłoby 193.865,06 zł. Tym samym różnica pomiędzy sumą rat faktycznie uiszczonych przez powoda a sumą hipotetycznych rat przeliczonych według kursu średniego NBO wynosiłaby 8.864,32 zł, alternatywnie (mając na uwadze, że kredytobiorca od stycznia 2017 r. uiszczal raty bezpośrednio w walucie CHF) kwoty 7.864,84 zł w okresie spłaty w PLN i 258,52 CHF spłaty w CHF (opinia biegłego sądowego P. B. z 21 marca 2023 r., k. 240-244).

W ocenie Sądu powyższe ustalenia potwierdzają, że zastosowany przez pozwanego bank kurs przy uruchomieniu kredytu, jak również kurs sprzedaży CHF/PLN pochodzący z Tabeli Kursów Walut Obcych pozwanego banku nie odbiegał w sposób istotny od kursów rynkowych, a nawet od kursu średniego NBP. Tym samym, zdaniem Sądu, nie można uznać, że doszło do rażącego pokrzywdzenia interesów powoda jako kredytobiorcy.

Zdaniem Sądu, nie do zaakceptowania natomiast jest koncepcja przedstawiona przez stronę powodową w roszczeniu ewentualnym, jak również we wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego (pозew, k. 5-5v) dotycząca kredytu złotowego z oprocentowaniem LIBOR, a de facto taką koncepcję zawierał wniosek dowodowy strony powodowej w tym zakresie. Przyjmując koncepcję ferowaną przez powoda nastąpiłaby niedopuszczalna zmiana przedmiotu świadczenia głównego. W takim przypadku doszłoby bowiem do zniekształcenia konstrukcji prawnej i ekonomicznej takiego typu kredytów z uwagi na zastosowanie nieadekwatnego wskaźnika oprocentowania. Kredyt złotówkowy podlega bowiem oprocentowaniu zmiennym wskaźnikiem WIBOR (plus stała

marża banku), o którego wahaniami decydują inne czynniki, aniżeli czynniki w odniesieniu do wskaźnika LIBOR. Sąd nie ma też wątpliwości, że powód – wybierając po raz kolejny zadłużenie w walucie szwajcarskiej – świadomie chciał skorzystać z niższego oprocentowania (LIBOR) w porównaniu z kredytem złotowym (gdzie obowiązywał WIBOR) i tym samym miesięcznie niższej raty kredytu. Modyfikacja treści Umowy jedynie poprzez wyeliminowanie klauzul uznanych za niedozwolone w sposób zaproponowany przez powoda nie może zyskać aprobaty. Proste wyeliminowanie zakwestionowanych klauzul doprowadziłoby do niedopuszczalnej zmiany pierwotnego charakteru stosunku prawnego, łączącego strony. Doszłoby de facto do zastąpienia kredytu indeksowanego kursem waluty CHF kredytem złotowym. W tym zakresie należy przytoczyć pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 29 marca 2017 r. (sygn. akt I ACa 1233/16, LEX nr 2287417) „zmiana charakteru zobowiązania (z kredytu walutowego na kredyt stricte złotowy) musiałaby pociągać za sobą konsekwentnie zmianę stawki referencyjnej oprocentowania na stawkę WIBOR (znacznie mniej korzystną dla kredytobiorców), czyli indeks funkcjonujący dla obrotu złotowego przy giełdzie (...)”.

Mając powyższe na uwadze, zdaniem Sądu, powód nie wykazał, aby jego interesy jako konsumenta w omawianym stosunku zobowiązaniowym został w jakikolwiek sposób naruszony. W chwili zawierania umowy powód znał kwestionowane postanowienia, wiedział o tym, że kredyt jest waloryzowany do waluty obcej, miał wiedzę w zakresie postanowień dotyczących ryzyka walutowego, oprocentowania, zabezpieczenia kredytu i początkowo odnosił wymierne korzyści z wyboru tego rodzaju instrumentu finansowego.

Zgodnie z art. 354 k.c. dłużnik powinien wykonywać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w odpowiadający tym zwyczajom. Jest niewątpliwe, że strona powodowa dokonała świadomie wyboru kredytu i jego warunków, które to w chwili zawierania umowy były dla niej korzystne. Dopiero, gdy wahania rynku walutowego doprowadziły do znaczącego wzrostu kwoty rat kredytu powód ocenił, że kredyt nie był dla nich korzystny, a ryzyko, o którym został poinformowany, faktycznie było znaczące. Nie było to jednak wynikiem naruszenia dobrych obyczajów przy zawieraniu umowy kredytu przez pozwanego. Niewątpliwie ryzyko jest zawsze wpisane w tego rodzaju transakcje z uwagi na wahania kursów walut, co jednak nie daje podstaw do uznania w efekcie postanowień umownych jako naruszających dobre obyczaje, czy też uzasadnione interesy strony.

Żądanie powoda, zdaniem Sądu, jest też sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, tj. zasadą uczciwego postępowania w obrocie gospodarczym, równego traktowania kontrahentów czy lojalności. Gdyby bowiem roszczenie strony powodowej zostało uwzględnione, a pozwany zobowiązany zostałby do zapłaty dochodzonych przez powoda kwot, pomimo że powód zrealizował cel umowy, tj. przez wiele lat korzystał z udostępnionego mu kapitału i nabył określony majątek, to stanowiłoby to naruszenie praw osób, które w tym samym okresie zaciągały kredyty, jednak z uwagi na ryzyko związane z kredytami indeksowanymi nie zdecydowały się na ich zaciągnięcie i zaciągnęły kredyt złotówkowy, który w tym czasie był znacznie mniej korzystny finansowo.

Zasadą jest, że każde przejście wartości majątkowej z jednej osoby na drugą musi być prawnie uzasadnione. W związku z tym stosownie do art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby nie było to możliwe, do zwrotu jej wartości.

Przepis ten – w myśl art. 410 § 1 k.c. – stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia (§ 2).

Okoliczności sprawy i dokonana ocena dowodów prowadzą do wniosku, iż wpłacone przez powoda na rzecz pozwanego, na podstawie postanowień Umowy kredytu kwoty nie stanowią świadczenia nienależnego. Uiszczane były na ważnej podstawie, a powód zobowiązany był i nadal jest względem pozwanego banku. Sąd nie dopatrył się podstaw nieważności przedmiotowej Umowy, w związku z tym żądanie powoda nie znajduje uzasadnienia. Sąd nie

uznał kwestionowanych postanowień umowy i Regulaminu za niedozwolone, tym samym powództwo główne oraz ewentualne, podlegały oddaleniu w całości (pkt I wyroku).

Zgodnie z art. 108 § 1 k.c. sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji. Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

W niniejszej sprawie Sąd w myśl przepisu art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c. rozstrzygnął jedynie o zasadach ponoszenia kosztów procesu ustalając, że powód przegrał proces w całości i pozostawił ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, o czym orzekł w punkcie II wyroku.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w wyroku.

sędzia Ewa Ligoń-Krawczyk